

УДК 303.62-0.53(477)

Бондар Т.В., канд. соціол. наук, ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”,

Дмитрук Н.А., Центр соціальних експертиз та прогнозів, Інститут соціології НАН України,

Нагорняк К.М., ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”,

Павлова Д.М., доцент, канд. соціол. наук, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”,

Пивоварова Н.П., доцент, канд. соціол. наук, Національний авіаційний університет

ГОЛОС МОЛОДІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ U-REPORT В УКРАЇНІ

Представлено інноваційний молодіжний проект U-Report та його окремі інструменти: буллінг, кібербуллінг, діти та молодь з інвалідністю, міграційний потенціал молоді, економічні права та можливості жінок.

Ключові слова: інноваційні методи опитування, U-Report, думка молоді.

Громадська організація “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка” спільно з Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні реалізовує глобальний молодіжний проект U-Report (“Ю-Репорт”) ¹.

U-Report – це інноваційний глобальний інструмент моніторингу думки молоді з метою заохочення до обговорення найважливіших для неї питань. Проект передбачає проведення коротких безкоштовних опитувань через СМС за технологію короткого номера, а також Twitter та безпосереднє спілкування з учасниками під час навчальних і культурних заходів, зустрічей з представниками Уряду, відомими та успішними людьми тощо.

Сьогодні U-Report реалізовується у 28 країнах світу та налічує понад 2 млн учасників.

В Україні кількість U-репортерів становить більше ніж 10 000 і постійно зростає. За короткий період існування проекту команда U-Report запустила понад 30 опитувань на актуальні теми для молоді та підготувала більше ніж 20 презентацій і тренінгів. Результати наших досліджень використовують представники Уряду, громадських організацій та експерти.

U-Report – простий спосіб молодих людей донести свою думку до осіб, що приймають рішення. Це – система СМС-опитувань, які не потребують додаткових зусиль і часу. Усі СМС є безкоштовними та анонімними.

У цій публікації знайомимо читачів з першими результатами опитувань U-репортерів.

Опитування “Буллінг”

Дане опитування проводилось у квітні 2016 р. У ньому взяли участь 2080 респондентів віком 14–34 роки.

Мета дослідження – з’ясувати, чи є проблема буллингу (знуцання) в Україні, які його форми є поширеними та які можливі заходи щодо його подолання в Україні.

¹ Приєднатись до U-Report можна за допомогою безкоштовного СМС зі словом “старт” на номер 4224. Інформацію про проект і результати досліджень можна знайти за посиланнями: www.ukraine.ureport.in/, www.twitter.com/UreportUkraine та www.facebook.com/ureportukraine/.

За результатами опитування, 89% U-репортерів вважають, що проблема буллінгу існує в Україні (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Чи є проблема буллінгу в Україні?”

Основними причинами виникнення випадків буллінгу (знуцань) є (рис. 2):

Рис. 2. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Через яку причину з Вами траплялися випадки буллінгу?”, %

Про те, що з ними траплялися випадки буллінгу через зовнішній вигляд, зазначили 59% U-репортерів. Серед тих, з ким траплялися випадки буллінгу, 38% розповіли про це дорослим членам родини, 36% – нікому, 27% – друзям, братам/сестрам, 9% – вчителям (рис. 3).

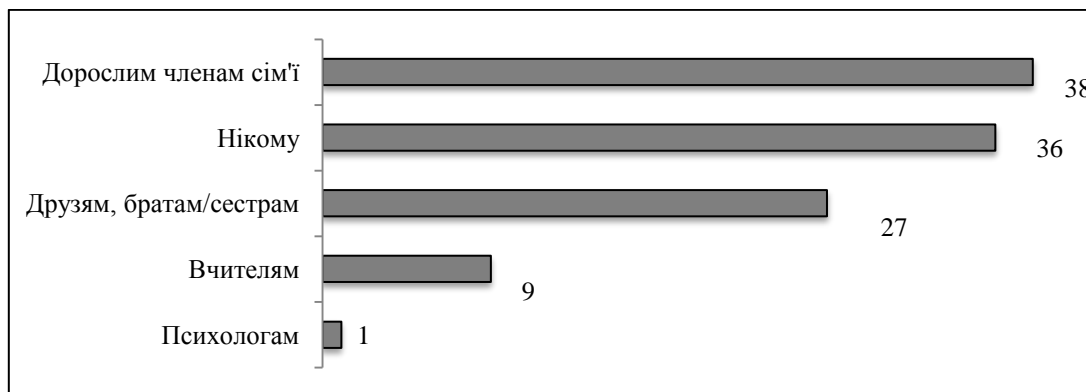

Рис. 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання: "Кому Ви розповіли про випадки буллінгу?" (N=750), %

Серед U-репортерів, які з різних причин не розповіли нікому про те, що стали об'єктами буллінгу, 42% зазначили, що їм було соромно про це говорити (рис. 4).

Рис. 4. Основні причини, чому не розповідають про випадки знущань над собою (N=240), %

Шляхи запобігання та профілактики буллінгу U-репортери вбачають у навчанні вчителів реагувати на цю проблему – 53%, інформуванні громадськості – 27%, ініціюванні змін до законодавства – 12% (рис. 5).

Рис. 5. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Що потрібно зробити, щоб викоринити буллінг (знуцання) дітей у школах назавжди?” (N=1334), %

Опитування “Кібербуллінг”

Дане опитування проводилось у липні 2016 р., загальна кількість респондентів – 2069 осіб віком 14–34 роки.

Мета дослідження – з’ясувати, чи є проблема кібербуллінгу в Україні, які його форми є поширеними та якими є реакції молодих людей на нього.

Проігнорують прохання поширити отримане образливе фото 56% U-репортерів, скажуть, що так робити негарно 42% (рис. 6).

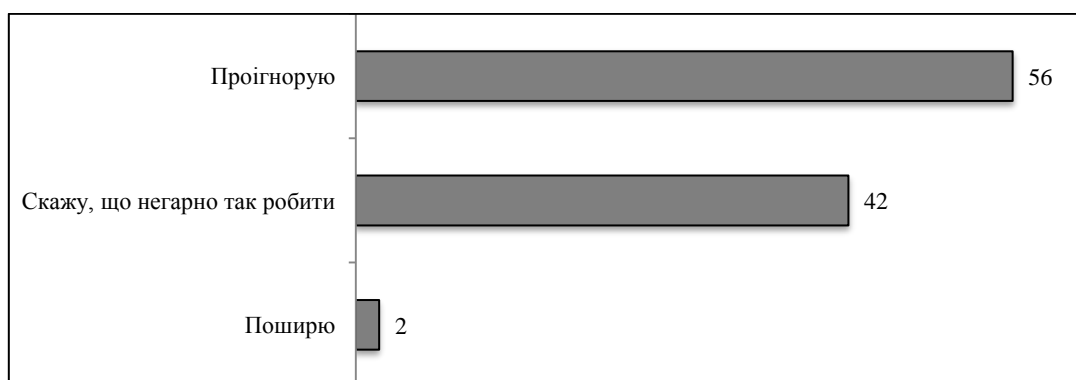

Рис. 6. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Що б Ви зробили, якби отримали образливе фото і Вас попросили поширити його?” (N=2069), %

Опитування “Діти та молодь з інвалідністю”

Дане опитування проводилось у липні 2016 р. Загальна кількість респондентів становить 2069 осіб віком 14–34 роки.

Мета дослідження – визначити, де, на думку U-репортерів, повинні навчатися діти з інвалідністю, з’ясувати, як сприймають в українському суспільстві дітей і молодих людей з інвалідністю.

Мають у своєму оточенні дітей чи молодь з інвалідністю 46% U-репортерів.

На думку U-репортерів, активно підтримують дітей і молодих людей з інвалідністю лише 14% українського населення, а кожен п’ятий українець (20%) уникає таких людей. У цілому в нашому суспільстві до дітей і молоді з інвалідністю ставляться з “пасивним співчуттям” (50%), “байдуже” – 16% (рис. 7).

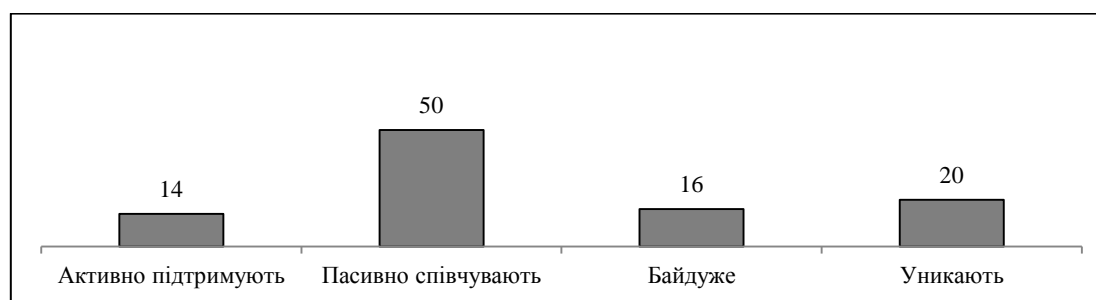

Рис. 7. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як, на Вашу думку, сприймають в українському суспільстві дітей/молодих людей з інвалідністю?” (N=1714), %

Опитування “Міграційний потенціал молоді”

Дане опитування проводилось у травні 2016 р. У ньому взяли участь 2162 U-репортерів.

Мета дослідження – оцінити готовність молоді до міграції, інтеграції, визначити рівень патріотизму та толерантності до представників інших націй, етнічних груп.

За результатами опитування, 37,5% U-репортерів, якби мали вибір, надали б перевагу жити в Україні, а не в будь-якій іншій країні світу. Майже така сама частка респондентів (37,6%) не бажала б жити в Україні, маючи можливість поїхати за кордон на постійне проживання. Кожен четвертий U-репортер (25%) не визначився щодо цього питання (рис. 8).

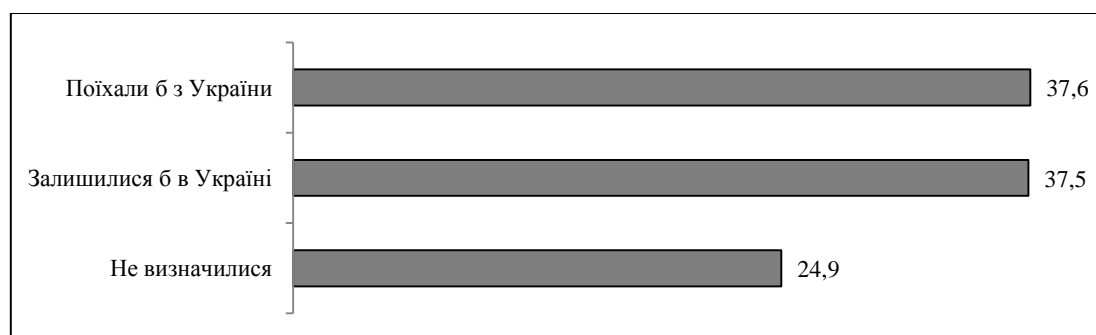

Рис. 8. Частка U-репортерів, які відповіли на запитання щодо вибору країни проживання (N=2110), %

Серед чоловіків спостерігається більше, ніж серед жінок, патріотично налаштованих U-репортерів (рис. 9).

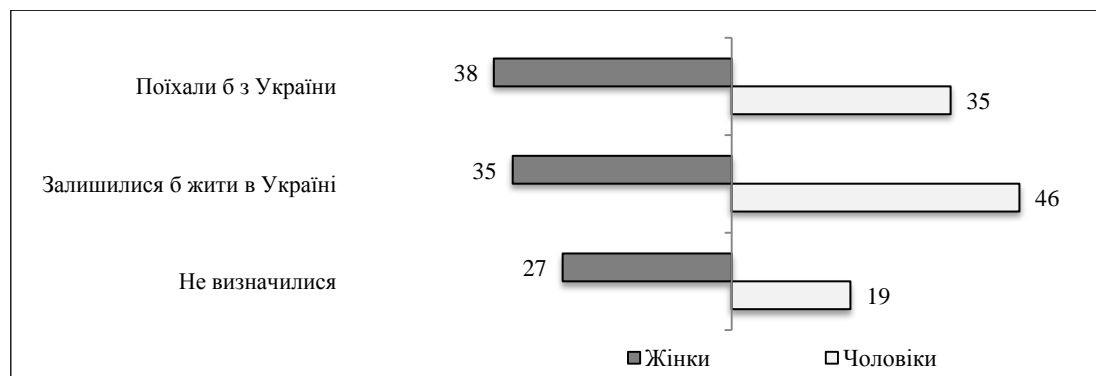

Рис. 9. Частка U-репортерів, які відповіли на запитання щодо вибору країни проживання (N=2110), % за статтю

Більшість U-репортерів (64%) не підтримують ідею, що Україна повинна відкрити свої кордони для біженців з інших країн. Погоджується з цим твердженням кожен третій опитаний. Варто зазначити, що серед підлітків 14 років спостерігається більший процент тих, хто вважає, що Україна повинна відкривати свої кордони (рис. 10).

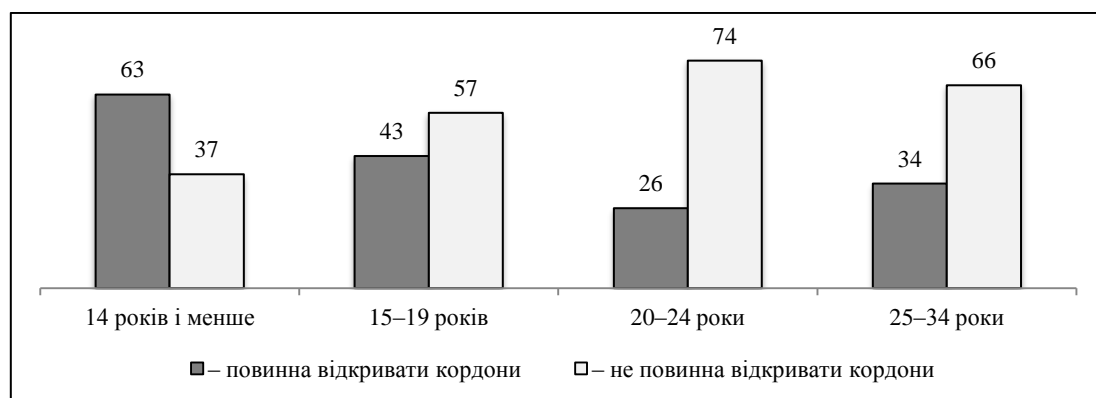

Рис. 10. Розподіл відповіді респондентів на запитання: “Чи повинна Україна відкривати свої кордони для біженців з інших держав?” (N=1983), % за віком

Опитування “День молоді”

Опитування проводилось у червні 2016 р. Загальна кількість опитаних становить 2051 респондентів віком 14–34 роки.

Мета дослідження – визначити рівень обізнаності щодо існування молодіжних організацій, джерела отримання інформації про їх діяльність і думки про святкування Дня молоді на місцевому рівні.

За результатами дослідження, 56% U-репортерів знають про існування молодіжних організацій в їхньому місті (районі).

Основним джерелом отримання інформації про молодіжні організації є “друзі (знайомі)” та “соціальні мережі” – відповідно, 37% та 31%, дізналися про такі організації на молодіжних заходах – 21%, у навчальних закладах – 17%, знайшли інформацію про них у ЗМІ – 6%, не пам’ятають, звідки дізналися – 4%.

На думку U-репортерів, найкращим святкуванням Дня молоді була б організація концерту, фестивалю або благодійної акції. Так вважають 57% опитаних.

Опитування “Економічні права та можливості жінок”

Дане опитування проводилось у червні – липні 2016 р. Загальна кількість опитаних становить 1990 респондентів віком 14–34 роки.

Мета дослідження – з’ясувати, чи однаково оплачується одна й та сама робота чоловіків і жінок, що найбільше заважає жінкам будувати кар’єру та заробляти гроші, а також, яким заходам Уряд має приділяти більше уваги, щоб допомогти жінкам отримати гарну роботу та заробляти гроші.

За результатами опитування, 45% U-репортерів вважають, що чоловіки та жінки заробляють однакову кількість грошей за одну й ту саму роботу, 55% U-репортерів дотримуються протилежної думки.

U-репортери вважають, що основними причинами, які заважають жінкам будувати кар’єру та заробляти гроші, є виконання ними сімейних обов’язків (56%) та традиційні погляди у суспільстві (27%) (рис. 11).

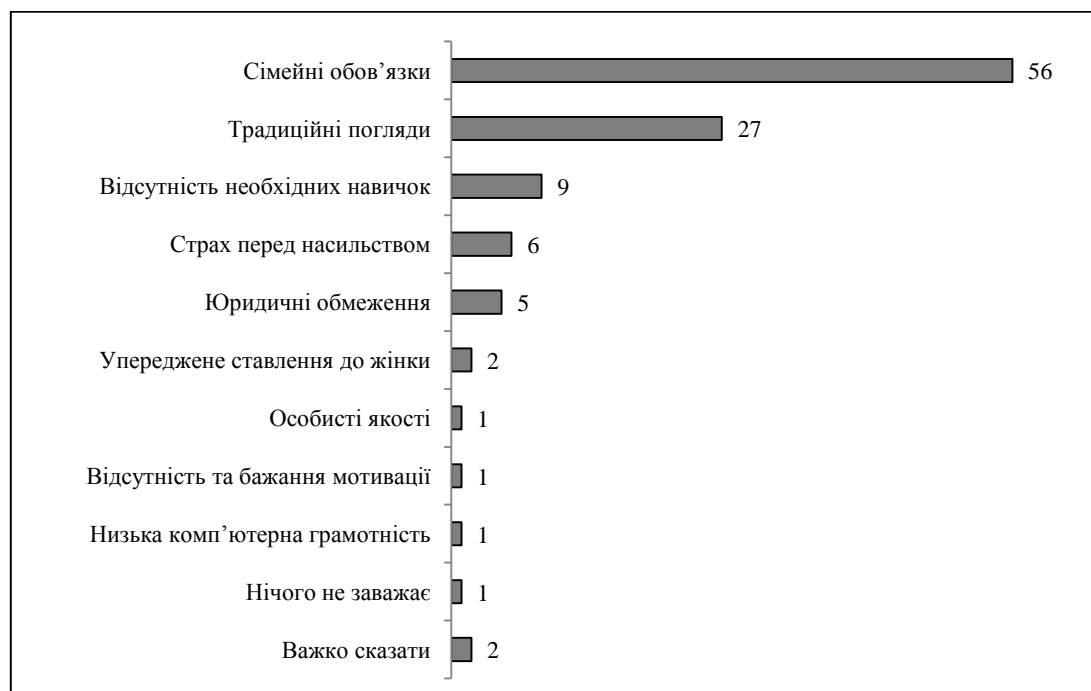

Рис. 11. Причини, що заважають будувати кар’єру та заробляти гроші жінкам (N=1601), %

На думку U-репортерів, щоб сприяти жінкам в отриманні гарної роботи та заробляти гроші, Уряду потрібно приділяти більше уваги якійсь освіті – 33%, виплатам по догляду за дитиною – 25%, сприяти ініціативам жінок-лідерів – 21%, розвитку жіночих спільнот – 17%, політиці планування сім'ї як пріоритетному напрямку соціальної політики держави – 15%, доступу до банківських послуг – 3%. Названо й інші заходи, які не перевищили 1% відповідей U-репортерів (рис. 12).

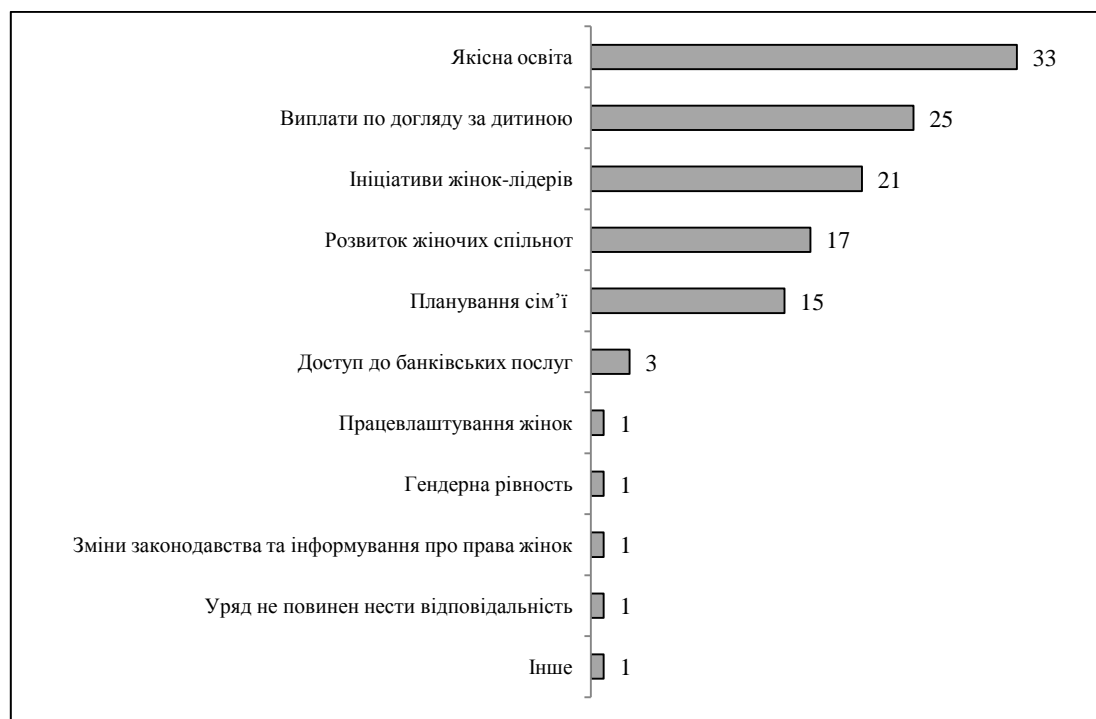

Рис. 12. Спрямованість політики Уряду для розширення економічних прав і можливостей жінок (N=1375), %

Таким чином, 89% опитаних визнали, що проблема булінгу існує. Основною причиною булінгу є зовнішній вигляд. Нікому не розповідають про булінг в основному через те, що соромляться. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми, на думку U-репортерів, є навчання вчителів. Крім того, дані свідчать, що частка патріотичної молоді і тих, хто хоче шукати кращого життя за кордоном, однакова, а 64% молоді не підтримують ідею відкривати кордони для біженців. Основною причиною, яка заважає жінкам будувати кар'єру та заробляти гроші, є виконання ними сімейних обов'язків, а щоб сприяти жінкам в отриманні гарної роботи та заробляти гроші, Уряду потрібно найбільше приділяти уваги якійсь освіті.

Отримано 23.08.16

Бондарь Т.В., канд. социол. наук, директор ОО “Украинский институт социальных исследований имени Александра Яременко”, ул. Панаса Мирного, 26, Киев, 01011,

Дмитрук Н.А., эксперт-аналитик, Центр социальных экспертиз и прогнозов, Институт социологии НАН Украины, ул. Шелковичная, 12, оф. 206, Киев, 01021,

Нагорняк К.М., аспирант кафедры социологии Национального университета “Киево-Могилянская академия”, специалист по управлению проектами ОО “Украинский институт социальных исследований имени Александра Яременко”, ул. Панаса Мирного, 26, Киев, 01011,

Павлова Д.М., доцент, канд. социол. наук, доцент кафедры образования взрослых факультета переподготовки и повышения квалификации Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова, ул. Пирогова, 9, Киев, 01601, завсектором мониторинга и оценки социальных проектов ОО “Украинский институт социальных исследований имени Александра Яременко”, ул. П. Мирного, 26, Киев, 01011,

Пивоварова Н.П., доцент, канд. социол. наук, доцент кафедры социологии и политологии Национального авиационного университета, пр. Космонавта Комарова 1, Киев, 03058

ГОЛОС МОЛОДЕЖИ: ВОЗМОЖНОСТИ И ПЕРВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ U-REPORT В УКРАИНЕ

Представлен инновационный молодежный проект U-Report и его отдельные инструменты: буллинг, кибербуллинг, дети и молодежь с инвалидностью, миграционный потенциал молодежи, экономические права и возможности женщин.

Ключевые слова: инновационные методы опроса, U-Report, мнение молодежи.

Bondar T.V., PhD. (Sociology), director, NGO “Ukrainian Institute for Social Research after Oleksandr Yaremenko”, 26 Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine, e-mail: bondar@uisr.org.ua,

Dmytruk N.A., analytical expert, Center of Social Expertizes, Institute of Sociology NAS of Ukraine, 206 Of., 12 Shelkovichnaya Str., Kyiv, 01021, Ukraine, e-mail: dmitruk_d@ukr.net,

Nagorniak K.M., PhD. student, department of sociology, National University of Kyiv-Mohyla Academy, project manager, NGO “Ukrainian Institute for Social Research after Oleksandr Yaremenko”, 26 Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine, e-mail: krasnkatja@gmail.com,

Pavlova D.M., Associate professor, PhD. (Sociology), associate professor, department of adult education, National Pedagogical Dragomanov University, head of sector for monitoring and evaluation of social projects, NGO “Ukrainian Institute for Social Research after Oleksandr Yaremenko”, 26 Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine, e-mail: d.pavlova@outlook.com,

Pyvovarova N.P. Associate professor, PhD. (Sociology), associate professor, department of sociology and politology, National Aviation University, 1 Kosmonavta Komarova Av., Kyiv, 03058, Ukraine, e-mail: nadyapyvovarova@gmail.com

YOUNG VOICES: OPPORTUNITIES AND FIRST RESULTS OF U-REPORT IN UKRAINE

Presented is an innovative youth project U-Report and its selected results: bullying, cyberbullying, children and young people with disabilities, the migration potential of young people, economic rights and opportunities for women

Keywords: innovative survey methods, U-Report, youth opinion.